

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Величка Георгиева Минкова
Национална художествена академия

относно обявен от НХА конкурс за професор
по 8.2. Изобразително изкуство по дисциплината „Скулптура“,
за нуждите на катедра „Керамика и дизайн на порцелан и стъкло“,
обнародван в Държавен вестник – Брой 01 от 02.01.2024 г.

кандидат: доц. д-р Момчил Емилов Мирчев

● **Обща характеристика и професионална биография на кандидатите**

Творческият път на Момчил Мирчев е предопределен от академичното му образование, което завършва в Националната художествена академия специалност „Скулптура“. През 2012 г. той придобива научната и образователна степен „доктор“ след защита на дисертационен труд на тема „Пропорции в скулптурата – теоретически и педагогически проблеми“. Дисертабилността на темата се оповава на преподавателската му практика в НУИИ „Илия Петров“, упражнявана в периода 2006 – 2012 г. От 2012 г. Момчил Мирчев е главен асистент по дисциплината „Скулптура“ в специалност „Керамика“ на НХА, а през 2019 г. след спечелен конкурс е назначен на академичната длъжност доцент.

Неговият професионален опит категорично може да бъде определен като ползотворен и богат в областта на съвременната скулптура. Благодарение на демонстрираните постижения в редица форуми посветени на пластичните изкуства, през 2007 г. Мирчев става член на СБХ, секция „Скулптура“, а през 2021 г. вече е член на Управителния съвет. Творческата му биография представя внушителен списък на творчески изяви изложби, пленери, симпозиуми. През периода след хабилитацията му като доцент от 2019 до 2022 г. той реализира три самостоятелни изложби - Самостоятелна изложба „Скулптура и рисунки“, Исторически музей, Панагюрище (2019 г.), Самостоятелна изложба „Скулптура“, Галерия „Околийска къща“, гр. Дупница (2021 г.), Самостоятелна изложба „Скулптура“, изложбени зали на СБХ, ул. „Шипка“ 6, гр. София (2022 г.).

Ярката творческа същност и авторски стил намерили израз в пластичното изкуство на Момчил Мирчев са награждавани нееднократно. Достатъчно е да бъдат посочени Награда за Скулптура в Национална изложба за изобразително изкуство Сливен 2023 г., Художествена галерия „Димитър Добрович“, гр. Сливен, Първа награда

в Национален конкурс на „Ротари България“ организиран от СБХ, „Шипка“ 6, гр. София 2021 г.

Освен като автор Мирчев се изявява като преподавател по скулптура в катедрите „Керамика и дизайн на порцелан и стъкло“, „Индустиален дизайн“ и „Дизайн за детската среда“. Впечатляващ е преподавателският му подход в унисон със спецификата на отделните специалности, както и индивидуалната работа с всеки студент съобразно неговите качества и възможности.

Необходимо е да бъде спомената и неговата административна дейност. В периода 2020 – 2024 г. Момчил Мирчев е ръководител на катедра „Керамика и дизайн на порцелан и стъкло“, член на Контролния съвет на НХА, заместник председател на Общото събрание на ФПИД. През 2024 г. той беше избран от Общото събрание на ФПИД за негов председател.

● Съпоставяне на минималните национални изисквания с резултатите от научната дейност на кандидата за придобиване на академична длъжност „професор“

От представената справка за изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 26 от ЗРАСРБ за научна област 8 Изкуства, професионално направление 8.2. Изобразително изкуство, от кандидата за заемане на академична длъжност професор е видно, че те са изпълнени.

● Основни направления в творческата работа на кандидатите

Момчил Мирчев е автор с широк диапазон на творчески изяви. В настоящия конкурс той, като един от разпознаваемите съвременни скулптури, представя една малка част от направленията на своята авторска работа.

В периода 2019 – 2023 г. неговите идейни реализации са свързани с пластични експерименти в скулптури от керамичен материал. В тях той търси и намира онези скрити в природата и инспирирани чрез творческото въображение принципи на класическата композиция като ритъм, баланс, контраст и т.н. Въпреки активната му дейност в това направление, Момчил Мирчев остава верен на монументалната скулптура, портрета и наградната пластика.

Независимо от творческата му индивидуалност и новаторски търсения, в работата си, като преподавател той залага на академичното и класическо обучение, което е фундаментално за студентите от НХА. В експерименталната практика в учебния процес

и усвояване на новите тенденции в съвременното изкуство, Мирчев залага на „индивидуалното начало“ заложено във всеки един студент.

- **Характеристика и оценка на качествата на реабилитационния труд**

Предложеният за рецензиране реабилитационен труд „Скулптурата перспективи и възгледи“ носи типичната за автора финна чувствителност на творческата му индивидуалност. Трудът е обособен в четири раздела, които представят направленията на творческата му работа във времето от 2019 до 2024 г. Този период може да бъде определен като изключително динамичен в творческо отношение. Представените творби в двата раздела „Скулптура от керамичен материал“ и „Монументална скулптура“ са определени от кандидата като основни и съществени за неговата реабилитация. На разделите „Портрети“ и „Малка пластика. Конкурси“ е отредена поддържаща роля на извън реабилитационен труд.

Момчил Мирчев представя обширен диапазон на творческа реактивност към пластичния изказ от малка пластика до монументална скулптура. Творбите са маркер за една последователна еволюция в изследователската практика на автора. Неговата творческа дейност е съпътствана от лични провокации, които успяват да регистрират и заложат високи естетически критерии за пластичност. Този подход е особено ценен за автори, които влизат в ролята на преподаватели обучаващи новото поколение художници.

В първия раздел „Скулптури от керамичен материал“ са представени творби, които са били част от самостоятелни и национални изложби, конкурси и симпозиуми като Изложбата „Скулптура“, СБХ (2022 г.), Симпозиум „Вода, земя и огън“, с.Дълбоки дол (2023 г.), Национална изложба за изобразително изкуство – Сливен (2023 г.). Творбите са белязани от изследователския подход на автора, изразяващ се в композиране на елементи, обеми, пробиви, цветни глазури, които хармонират в общото композиционно цяло, за да предизвикат под въздействие на светлината запомнящо се естетическо възприятие и преживяване. Те пресъздават една абстрактна образност от знаци, символи, тотеми, която вълнува автора и позитивира неговата творческа философия. Момчил Мирчев много точно определя своите творби като носители на специфична чувствителност и диалог, който е следствие от универсалността на изкуството.

Темите са абстрактни, а пластичните интерпретации карат зрителят да размишлява и да търси присъщата за образа естетическа истинност (идентичност), която понякога е приказна и мистична. Така се раждат творбите „Гора“, „Дървото на живота“, „Сова“, „Орел“, „Музика“, които бяха част от знакова за творчеството на Мирчев изложба „Скулптура“ в СБХ през 2022 г. Анализът на произведенията показва една

изявена, но много лична чувствителност, която намира израз в пластичния език, с който третира формата – равнини, елементи, детайли, фактури, ажюри. За него светлината има решаващо значение за живота на произведението в пространството. Тя пада върху повърхността на скулптурата, за да се отрази или от части да бъде погълната, но в тази хармонична игра на светло, полутон, тъмно, матово и гланцово, цвят се провокира визуалния разказ. Като принос на раздела „Скулптури от керамичен материал“ се позитивират тематични и стилови особености на личностна специфична естетика на творчеството, която допринася за преподаването на скулптура с индивидуално пластическо изразяване в изграждането на структурно-геометрична композиция.

Във втория раздел „Монументална скулптура са представени творбите от няколко симпозиума. Скулптурите са инспирации от природата и демонстрират уменията на автора да притворява природните закони със средствата на архитектурно-пластичната композиция във вълнуваща пластичност. Чрез тях Момчил Мирчев изследва връзката на монументалната пластика с екстериорното пространство като синтез между архитектура, светлина и колорит. В тази връзка авторът има водеща роля в определяне на местоположението на скулптурата, подхода към нея, за да бъде най-въздействащо нейното внушение. То е резултат от идейния замисъл и диапазона на творчески знания, идеи и фантазия, които Мирчев несъмнено притежава.

В представените творби в извън хабилитационен труд, в разделите „Портрет“ и „Малки пластики. Конкурси“, се наблюдава сериозно изследване и анализиране на скулпторния образ. Портретите надграждат уменията на Момчил Мирчев да пресъздава реалната прилика, те са по-скоро търсене на архитектоничност на формата чрез геометризация, перспективни и оптични ефекти. Чисто пластичният подход е експресивен, преходите между обемите са ясни и категорични в общото композиционно звучене.

В представените малки пластики се наблюдава подход с изявена стилова култура, която се изявява благодарение на овладяната скулптурна форма регистрирана в бронз, опосредствана от оригиналните тематични направления.

● **Заключение**

Момчил Мирчев е артист със собствен стил, което прави неговото творчество разпознаваемо. Позитивирането на неоспоримия му талант се дължи не само на придобитите в годините умения, но и на неговия интелект, който се усеща във всяка негова творба.

Предвид гореизложеното кратко становище за впечатляващия авторски труд и моите лични впечатления от ярката преподавателска дейност на кандидата, убедено предлагам на почитаемото жури да гласува положително за заемане на академичната

длъжност „професор“ по професионално направление 8.2. Изобразително изкуство на доц. д-р Момчил Емилов Мирчев.

25.06.2024 г.

проф. д-р Величка Минкова